

Parlamentul Republicii Moldova

RAPORT

privind transparența în procesul decizional în cadrul Parlamentului Republicii Moldova pentru anul 2018

1. SUMAR EXECUTIV.

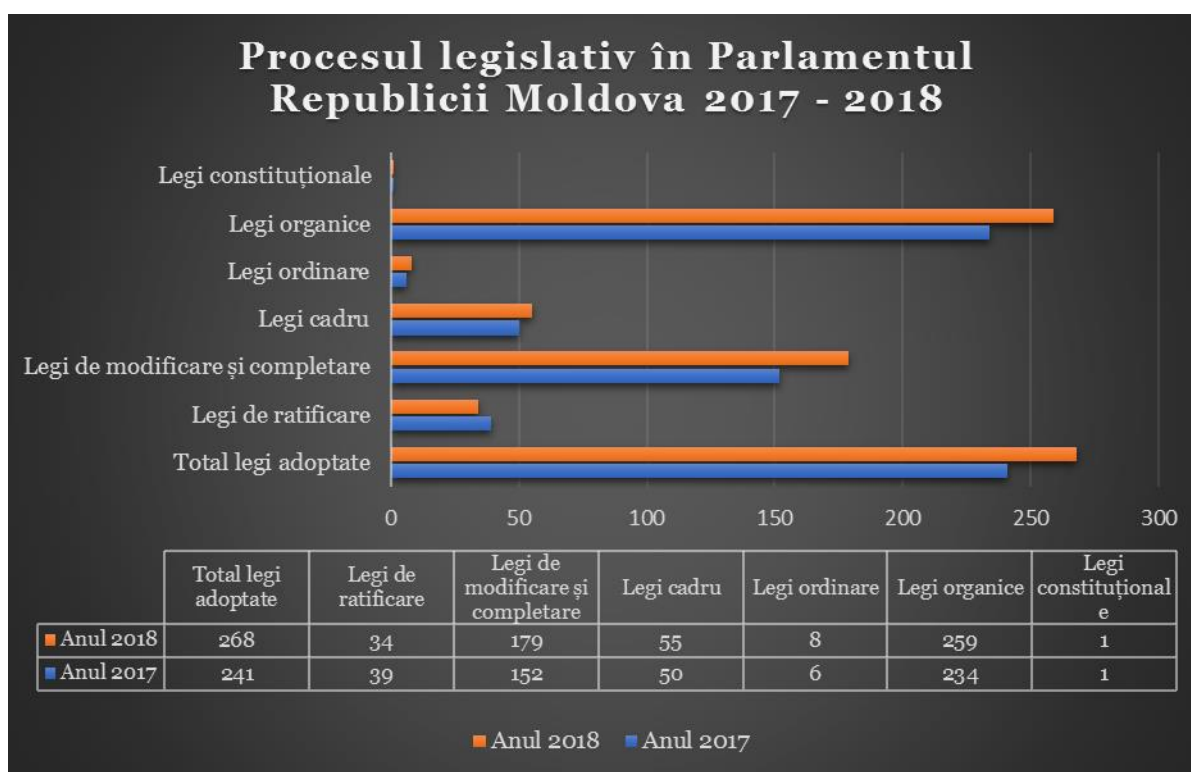
Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului. Activitatea de elaborare și de adoptare a actelor juridice de către Parlament are la bază principiile stabilite în **Legea nr.239 -XVI din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional**, a Hotărârii Guvernului nr.96 din 16.02.2010 cu privire la acțiunile de implementare a legii sus menționate precum și prevederile Regulamentului Parlamentului RM.

Având în vedere faptul că transparența procesului decizional derulat în Parlament asigură accesul cetățenilor la documentele aflate pe agenda forumului legislativ precum și la consultarea cetățenilor cu privire la adoptarea anumitor acte și reglementări, Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova monitorizează aceste procese pe parcursul anului și elaborează **Raportul privind transparența în procesul decizional**.

2. PROCESUL LEGISLATIV: CIFRE, STATISTICI, BILANȚ.

Indicatorii	Numărul	Comentarii
Procesul legislativ în Parlamentul Republicii Moldova		
Numărul proiectelor de legi și a hotărârilor aprobate în anul 2018	342	Legi-268
		<i>Legi cadru – 55</i>
		<i>Legi de modificare și completare – 179</i>
		<i>Legi pentru ratificări - 34</i>
		Hotărâri- 74 din ele: <i>Hotărâri cadru – 24</i> <i>Hotărâri pentru modificare și completare – 18</i> <i>Hotărâri de numire/eliberare -32</i> <i>Moțiuni – 0</i>
Numărul de acte legislative elaborate în anul 2018	268	Legi constituționale – 1
		Legi organice – 259
		Legi ordinare – 8
Au fost aprobate în LECTURA I – 272 proiecte de legi.		
Numărul proiectelor de decizii adoptate, care au fost plasate pe site-ul www.parlament.md	342	
Numărul deciziilor adoptate în regim de urgență fără consultare sau care nu cad sub prevederile Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008 și Hotărârii Guvernului nr. 96 din 16.02.2010	-	
Numărul întrunirilor consultative (audieri publice, dezbateri, ședințe ale grupurilor de lucru etc.) desfășurate pe parcursul anului	46	19 – evenimente publice sub formă de audieri și dezbateri 17 - ședințe de lucru 10 – conferințe internaționale/forumuri/vizite de studiu
Numărul recomandărilor recepționate din partea societății civile pe marginea proiectelor de acte legislative	84	În acord cu prevederile Concepției privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373 -XVI din 29 decembrie 2005, comisiile permanente sunt responsabile de ținerea registrelor contribuțiilor recepționate din partea societății civile.
Numărul recomandărilor parvenite de la societatea civilă și incluse în proiectele de acte legislative	46	Contribuții luate în considerație - 15 Contribuții luate în considerații parțial - 31

Contestații / sancțiuni ¹		
Numărul cazurilor în care acțiunile sau deciziile autorității administrației publice centrale au fost contestate pentru nerespectarea Legii nr. 239 XVI din 13.11.2008: - în organul ierarhic superior - în instanță de judecată	0	
Numărul sancțiunilor aplicate pentru încălcarea Legii nr. 239-XVI din 13.11.2008	0	

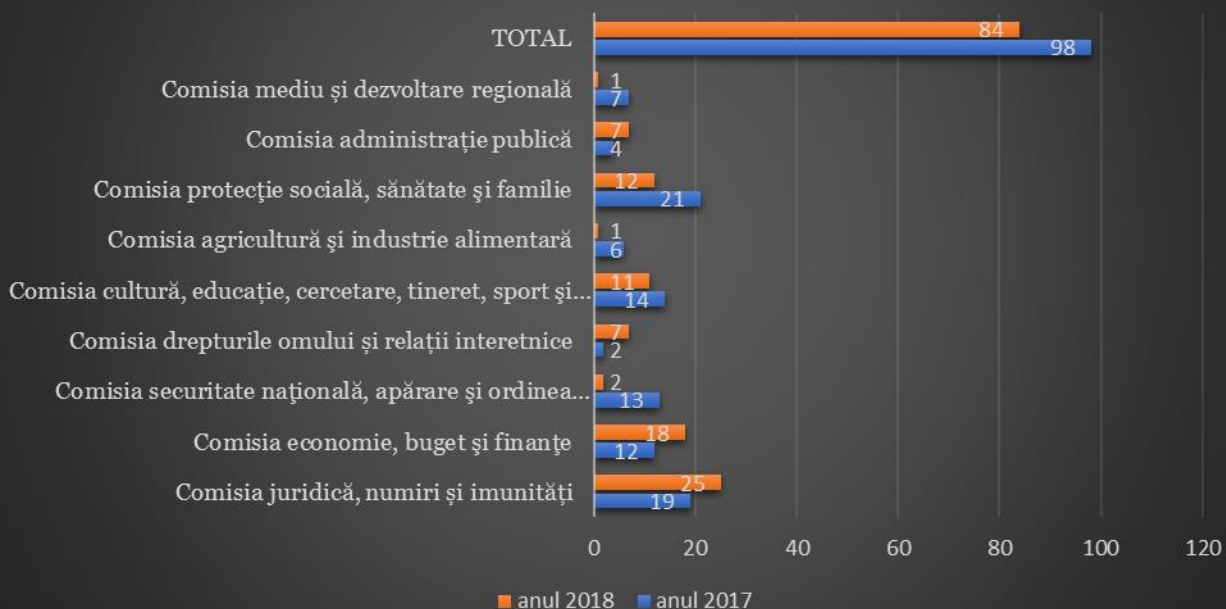
¹ Conform informației Direcției Generale Juridice a Secretariatului Parlamentului RM, în perioada anului 2017, nu au existat cazuri în care acțiunile sau activitatea/acțiunile/deciziile Parlamentului RM au fost contestate pentru nerespectarea Legii nr. 239 XVI din 13.11.2008, inclusiv în instanța de judecată. Respectiv nu au fost aplicate sancțiuni la acest capitol

Notă: Pe parcursul anului 2017, Președintele Republicii Moldova nu a promulgat 24 de acte legislative. Dintre ele 16 au fost reexamine de Parlamentul Republicii Moldova.

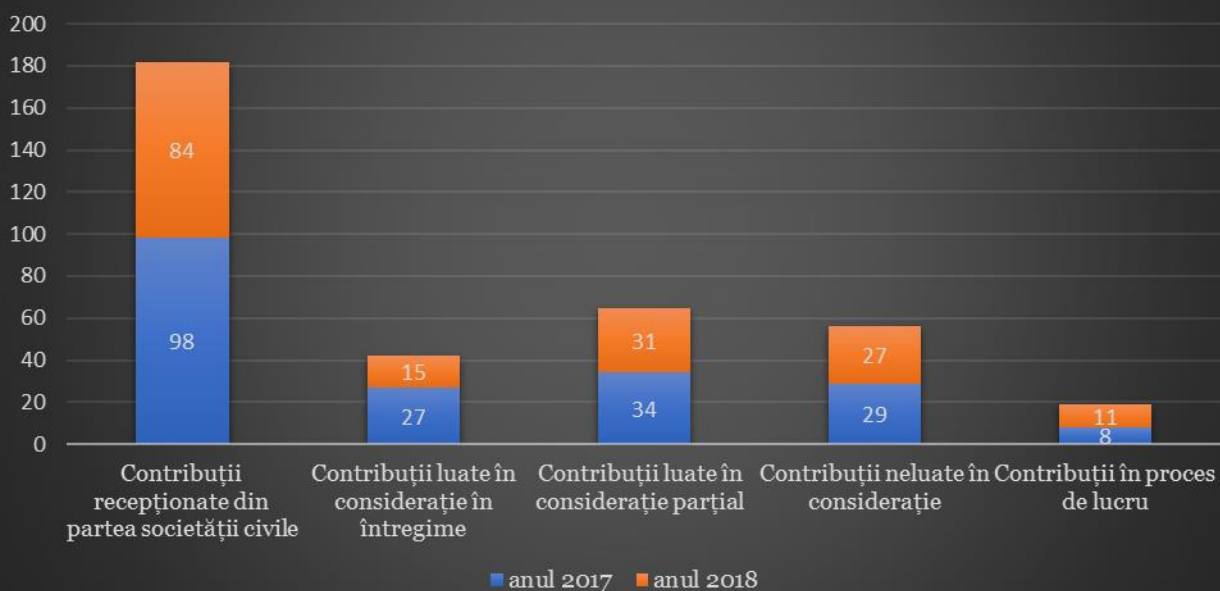
**Numărul contribuțiilor pe acte legislative
recepționate de către comisiile permanente în anul 2018**

Comisia permanentă	Contribuții recepționate din partea societății civile	Contribuții luate în considerație în întregime	Contribuții luate în considerație parțial	Contribuții neluate în considerație	Contribuții în proces de lucru
Comisia juridică, numiri și imunități	25		7	18	
Comisia economie, buget și finanțe	18	2	10	2	4
Comisia securitate națională, apărare și ordinea publică	2	2			
Comisia drepturile omului și relații interetnice	7	3	1	2	1
Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	11	4		1	6
Comisia agricultură și industrie alimentară	1		1		
Comisia protecție socială, sănătate și familie	12	4	4	4	
Comisia administrație publică	7		7		
Comisia mediu și dezvoltare regională	1		1		
TOTAL	84	15	31	27	11

Numărul contribuțiilor pe acte legislative recepționate de către comisiile permanente în anul 2018 în comparație cu 2017

Numărul contribuțiilor pe acte legislative recepționate de către comisiile permanente în anul 2018 în comparație cu 2017

3. ACTIVITATEA DE COOPERARE DINTRE PARLAMENT ȘI SOCIETATEA CIVILĂ

Transparența parlamentară este asociată cu participarea civică. Astfel, Parlamentul Republicii Moldova implementează diferite mecanisme de cooperare cu sectorul asociativ și de consultare a proiectelor de acte legislative cu societatea civilă. Acestea mecanisme sunt reglementate prin *Concepția privind cooperarea dintre Parlament și societatea civilă aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005*.

Mecanisme de cooperare cu societatea civilă

Consultări permanente

- 17 ședințe de lucru/mese rotunde și ateliere
- 10 conferințe internaționale/foru muri/congrese/vizite de studiu

Audieri publice

- 19 de audieri și dezbateri publice
- ONG-urile participante la procesul legislativ oferă expertiză pe diverse domenii legislative

Comunicare prin intermediul comisiilor permanente

- Parlamentul RM asigură accesul societății civile la evenimentele comisiilor permanente.

4. ACTIVITATEA OFICIILOR TERITORIALE DE INFORMARE ALE PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA

Totodată, în scopul îmbunătățirii calității proceselor și sistemelor democratice în Republica Moldova, racordării acestora la bunele practici europene, promovării rolului reprezentativ al Parlamentului și interacțiunii sporite între deputați, cetățeni și societatea civilă, în țară activează începând cu anul 2014, patru oficii teritoriale și de informare ale Parlamentului (OTIP-uri).

Activitatea Oficiilor teritoriale ale Parlamentului Republicii Moldova

Nr. d/o	Denumirea OTIP	Activitate	Număr de evenimente	Nr. de cetățeni implicați
1.	Edineț	Acțiuni de informare a cetățenilor	9	
		Întâlniri ale deputaților cu cetățenii	55	6600
2.	Orhei	Acțiuni de informare a cetățenilor	61	
		Întâlniri ale deputaților cu cetățenii	79	1300
3.	Leova	Acțiuni de informare a cetățenilor	21	
		Întâlniri ale deputaților cetățenii	103	3300
4.	Comrat	Acțiuni de informare a cetățenilor	29	
		Întâlniri ale deputaților cu cetățenii	19	370
TOTAL:			376 evenimente	11570 de participanți

5. ACȚIUNI DE DESCHIDERE PARLAMENTARĂ

Pe parcursul anului 2018, Parlamentul Republicii Moldova a găzduit un șir de evenimente organizate în comun cu organizațiile societății civile.

Evenimente găzduite de către Parlamentul Republicii Moldova în procesul de deschidere parlamentară și cooperare cu sectorul asociativ în anul 2018

Nr. d/o	Denumirea evenimentului	Participanți	Comentarii
1.	EU sunt vocea ta Zilele Parlamentului	Parlamentul	<ul style="list-style-type: none"> • a fost instalat un panou cu o lungime de peste 5 metri și înălțimea de 3 metri, cu 300 de fotografii ale oamenilor din țară și inscripția "Eu sunt vocea ta"; • Au fost acordate burse tinerilor cu merite academice; • atelierul de lucru "Cum să devin deputat";
2.	Parlament deschis	Parlamentul, Guvernul, OSC, parteneri de dezvoltare.	<ul style="list-style-type: none"> • Programul de acțiuni a fost dedicat Zilei Internaționale a Democrației, marcată anual la 15 septembrie; • vizitatorii au aflat despre activitatea instituțiilor publice și modul în care pot participa la luarea deciziilor; • În premieră, a fost amenajată o zonă de joacă pentru copii. Micii vizitatori au desenat, făcut puzzle și participat la diferite concursuri și jocuri interactive cu premii.
3.	Transformăm dizabilitatea în abilitate	Parlamentul, Guvernul, OSC, parteneri de dezvoltare.	<ul style="list-style-type: none"> • campanie de sensibilizare și control parlamentar a fost organizată în perioada noiembrie-decembrie; • Au fost organizate mese rotunde în patru raioane și vizitate; • la 3 decembrie 2018, de Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități, Centrul de reabilitare medico-socială pentru persoanele cu vedere slabă "LOW VISION" din capitală și Casa-internat pentru copii cu deficiențe mintale (fete) din orașul Hâncești.

4.	Lecții publice pentru tinerii studenți		<ul style="list-style-type: none"> • Campania de informare a tinerilor despre activitatea Legislativului; • a fost susținută de președintele Parlamentului care a vizitat și discutat cu tinerii, în cadrul lecțiilor publice, desfășurate la Universitatea Liberă Internațională din Moldova, Universitatea de Stat Alecu Russo din Bălți, Universitatea de Stat din Moldova și Universitatea Tehnică a Moldovei
5.	Vizite în cadrul Parlamentului Republicii Moldova	Înalți oficiali, simpli cetățeni, copii, ONG-uri	<ul style="list-style-type: none"> • În anul 2018, Parlamentul RM a primit peste 8000 de vizitatori; • Au fost organizate 300 de vizite.
6.	Activități tematice		<ul style="list-style-type: none"> • Legislativul a participat la Expoziția Congresului Diasporei: "Diasporă. Origini. Reveniri"; • Concursul de fotografie: "EU sunt EUropa"; • A găzduit ceremonia de prezentare a candidaților nominalizați la Premiile "ADAMI Media Prize 2018" și discuțiile "ADAMI TALKS 2018"; • atelierul de creație pentru confecționarea măștișoarelor "Măștișoare pentru fiecare"; • Elevi erudiți din Ungheni, Criuleni, Hâncești și Chișinău și-au testat cunoștințele legate de procesul legislativ în cadrul jocului intelectual "Cunoaște-ți Parlamentul".
7.	Expoziții		<ul style="list-style-type: none"> • "100 de ani de la proclamarea independenței Cehoslovaciei", • "Primele Momente Contează", a lucrărilor de curs; • "EU sunt EUropa", • expoziția de fotografii a fotografiilor acreditați la Parlament; • expoziția de drapele istorice; • expoziția Muzeului Victimelor Genocidului din cadrul Centrului

			de Cercetare a Genocidului și Rezistenței Populației Lituaniei; <ul style="list-style-type: none"> • expoziția "Ieși la vot"; • expoziția caritabilă dedicată Zilei mondiale a prematurității.
--	--	--	---

6. PAGINA WEB A LEGISLATIVULUI

Un rol important în dezvoltarea și asigurarea transparenței legislativului o are pagina web. Site-ul oficial este un instrument cu ajutorul căruia se diseminează informația în termeni optimi. Acesta oferă informație despre activitatea Parlamentului Republicii Moldova și menține interacțiunea dintre instituție și cetățeni.

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova pe parcursul anului de referință a asigurat plasarea pe pagina oficială a instituției: *a proiectelor de acte legislative și propunerilor legislative parvenite la Parlament; ordinea de zi a ședințelor în plen și a ședințelor comisiilor permanente; anunțurile despre organizarea dezbaterilor, audierilor și consultărilor publice a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate; actele legislative adoptate etc.*

Pagina web este actualizată periodic la capitolul **Lista părților interesate de procesul legislativ** unde se regăsesc ONG-urile interesate în cooperarea cu Comisiile parlamentare permanente. Lista este deschisă, astfel încât orice organizație nonguvernamentală interesată de procesul legislativ este în drept să solicite a fi inclusă în ea la comisiile de profil conform specialității organizației. În momentul când se organizează audieri publice sau alte evenimente cu participarea Parlamentului, organizațiile incluse în această listă sunt notificate și invitate la aceste evenimente.

De asemenea, pe pagina web a Parlamentului există modulul **Transparența decizională** care conține informație de profil (rapoarte privind transparența în procesul decizional, procese-verbale a diverselor ședințe de lucru cu implicarea reprezentanților societății civile și altele). Pe site-ul www.parlament.md este plasată ordinea de zi a ședințelor plenare, cetățenii pot urmări în direct desfășurarea ședințelor Parlamentului.

Pe parcursul anului 2018 au fost elaborate, difuzate presei și plasate pe site-ul Parlamentului **1111 de comunicate de presă** și circa **200 de anunțuri de presă**,

menținându-se tendința de creștere de anul trecut. Circa **311 ore de imagini video** au fost transmise în regim live publicului, fiind vorba de ședințele Parlamentului, ședințele de lucru, audierile și dezbaterile publice din Sala Europei. Alte peste **200 de ore de live** au constituit declarațiile de presă ale deputaților, conferințele de presă, organizate în sediul Parlamentului, precum și ședințele comisiilor parlamentare.

De asemenea, a crescut considerabil numărul de vizitatori ai paginii de Facebook a Parlamentului, care are 25 500 de urmăritori și 23 201 de aprecieri. A fost dezvoltată pagina de Instagram și OK a Parlamentului, iar albumele de pe contul de flickr al Parlamentului și înregistrările video de pe contul Youtube sunt tot mai vizualizate.

SI (e-Petiții) permite prelucrarea și gestionarea automatizată a informației privind petițiile expediate în adresa Parlamentului Republicii Moldova și asigură posibilitatea prestării serviciilor calitative petiționarilor.

Aceste activități au drept scop de a aduce la masa comună de discuții a tuturor factorilor interesați de activitatea Parlamentului și care își doresc să susțină și să contribuie cu propriile idei și propuneri la eforturile Parlamentului de a fi recunoscut drept un parlament deschis, transparent, responsabil, incluziv și aproape de cetățean.

***Secția cercetare și studii parlamentare
Direcția informațional-analitică***